

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ГОЛОВНИХ ПОДІЙ
У СФЕРІ ОСВІТИ, НАУКИ Й КУЛЬТУРИ, ОПРИЛЮДНЕНИХ
ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ**

у травні-червні 2017 р.

Укладач:

***Годецька Т. І.**
завідувач сектору аналітичної
інформації відділу наукової
реферативної та аналітичної
інформації у сфері освіти ДНПБ
України ім. В.О. Сухомлинського*

У травні-червні 2017 р. національними засобами масової інформації оприлюднено актуальну й важливу інформацію у сфері освіти, науки й культури.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 18-19 від
15 травня 2017 р., с. 8-9, 10;

- сайту Американські Ради з
міжнародної освіти:

[http://www.saiup.org.ua/novyny/akademichna-chesnist-praktyku-vnz/;](http://www.saiup.org.ua/novyny/akademichna-chesnist-praktyku-vnz/)

сайту НТУУ «КПІ імені Ігоря
Сікорського»:

<http://kpi.ua/2017-04-20-conference>

Недотримання академічної доброчесності знижує репутацію університетів, «здешевлює» дипломи в очах роботодавців, та й узагалі – руйнує авторитет української освіти у світі. Під час конференції, яку організували Американські Ради з міжнародної освіти, Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP), НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського» й Українська бібліотечна асоціація та практичному семінарі «Академічна доброчесність в українській вищій освіті: огляд політик та практик», організованому МБФ «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики» спільно з Радою Європи, громадські активісти, студенти представники вишів поділилися кращими практиками своєї діяльності. Зупинимось на деяких з них.

Володимир Ковтунець, перший заступник міністра освіти і науки, зазначає: «Проблеми академічної доброчесності невіддільні від проблеми якості освіти і викладання. Плагіат починається тоді, коли професор пропонує одні й ті самі теми для курсових робіт з року в рік. Очікувати, що після цього не буде списувань, – нерозумно. Плагіат почався тоді, коли з'явилася мода на дисертації і наші вчені, перебуваючи у скруті, писали за гроші наукові роботи людям, які цього не заслуговують. Коли через учені ради проходить захист робіт, у яких немає жодного наукового результату... В такому середовищі плагіат не міг не з'явитися. Для того, щоб його подолати, потрібно змінити це середовище і змусити його працювати чесно і добросовісно».

Сергій Квіт, міністр освіти і науки у 2014–2016 рр., професор Києво-Могилянської академії розповів про конкретні випадки з практики вишу. Так, одна з колишніх студенток, якій не видали диплом через плагіат у дипломній роботі, звернулася до суду, а також до Державної інспекції навчальних закладів. Нещодавно відбулась перевірка на предмет захисту прав колишньої студентки. Крім того, є попереднє рішення суду щодо її поновлення у виші.

Сергій Квіт наголосив: «Нині в Україні плагіатор повністю захищений. Ніколи суд не стане на бік університету чи будь-якої іншої інституції, яка впіймала плагіатора на гарячому. Наші суди реагують на крадіжку інтелектуальної власності, коли можна довести фактичну матеріальну шкоду. Отже, потрібні зміни до законодавства, а поняття академічного плагіату потрібно окремо прописати не лише в освітніх законах. У будь-якому разі саме академічне середовище повинно мати право на остаточне слово у разі виявлення академічної недоброчесності».

В університеті німецького міста Констанц вирішили: набагато ефективніше не боротися з плагіатом, а запобігати його появі. Для цього, наприклад, у бібліотеці ВНЗ усім охочим надають консультації, як правильно використовувати наукові джерела інформації. Бібліотека працює цілодобово, книжки не потрібно довго замовляти чи шукати, можна прийти і просто взяти ту, що потрібна з полиці. Окрім безкоштовних консультацій, тут читають курс із академічної грамотності.

Експерт Ради Європи, викладач університету міста Констанц Ансгар Шафер переконаний: єдиного рішення, як побороти плагіат, не існує. До пропозицій встановити сучасні програми з пошуку «запозичень» він ставиться скептично. Адже людина завжди зможе перехитрити комп'ютер.

Експерт Ансгар Шафер зазначає: «Недостатньо говорити: «Ви не повинні вдаватися до плагіату!». Важливо навчити, як цитувати правильно. І лише тоді матимемо моральне право сказати: «Якщо ви скопіюєте чужий текст – будете відповідати за злочин».

Тому експерт радить вишам впроваджувати курс академічного письма та формувати академічну культуру, засновану на принципах доброчесності.

Віце-президент Української бібліотечної асоціації (УБА) Валентина Пашкова вважає: «Академічної доброчесності не досягнеш, коли починаєш займатися проблемою лише в університеті. Нею має бути пронизано все наше життя змалечку. І в цьому плані дуже важливими інституціями для освіти – як формальної, так і неформальної – є бібліотеки: й університетські, й інші, зокрема шкільні».

Директор бібліотеки «КПШ» Оксана Бруй вважає, що саме бібліотеки мають бути центрами боротьби за академічну доброчесність, і якраз у них треба створювати центри академічного письма.

На думку Сергія Ткаченко, менеджера з розвитку компанії «Антиплагіат», «академічному безкультур'ю» сприяє українська проблема – відсутність мотивації до навчання. За даними дослідження, яке провели Східноукраїнський фонд соціальних досліджень і Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, більшість студентів хоче просто «перебути» у ВНЗ і отримати диплом, а там – «якось буде».

Дослідження показали, що потрібно навчати і школярів, і вчителів, і навіть... батьків, – продовжує думку Сергій Ткаченко. – Адже діти часто перевантажені домашніми завданнями, і батьки, співчуваючи, роблять частину роботи замість них. А даремно! Креативні менеджери, успішні керівники й винахідники «починаються» саме із самостійної роботи над шкільним завданням.

ПОЗИЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 18-19 від 15 травня
2017 р., с.2;

- офіційне інтернет-
представництво Президента України
Петро Порошенко:

<http://www.president.gov.ua/news/nove-zakonodavstvo-zabezpechit-dokorinne-reformuvannya-osvit-41214>

До Верховної Ради Президент Петро Порошенко подав проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг», який забезпечить продовження розвитку інклюзивної освіти в Україні. Про це повідомляє офіційне інтернет-представництво Глави держави.

Президент переконаний, що підтримка інклюзивного навчання на законодавчому рівні не лише демонструватиме запровадження європейських підходів у розвитку освіти в нашій державі, а й сприятиме вирішенню багатьох питань, що виникали у контексті забезпечення доступу дітей з особливими освітніми потребами до навчального процесу в школах. Законопроектом передбачається навчання осіб з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах, які найбільш зручні для дитини та найближчі за місцем проживання. Законопроект передбачає забезпечення фінансування навчання осіб з особливими освітніми потребами за рахунок коштів субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам.

Петро Порошенко закликав народних депутатів підтримати у найближчі парламентські тижні цей проект закону, а також законопроект «Про освіту», який має бути винесений на розгляд парламенту у другому читанні.

«Думаю, що народні депутати почують щире звернення щодо підтримки законопроекту про інклюзивну освіту і закону «Про освіту» в другому читанні і ми будемо мати можливість розпочати новий навчальний рік уже з новим, дуже важливим, європейським законодавчим забезпеченням», – зазначив він.

ІНТЕРНАТИ ПОТРІБНІ В УКРАЇНІ

За матеріалами:

- тижневика «Освіта» № 19-20 від 10-27 травня 2017 р., с.1;

- офіційного веб-сайту МОН України:

<http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/05/12/internati-dlya-ditej-z-osoblivimi-potrebami-ne-budut-skasovani,-poki-inklyuziya-ne-stane-yakisnoyu/>

Під час прес-конференції у межах робочої поїздки на Львівщину міністр освіти і науки Лілія Гриневич зауважила на тому, що інтернати є дуже різні – для дітей з особливими потребами, для обдарованих та для малозабезпечених дітей – і до змін у кожному з цих типів закладів потрібно підходити по-різному. Лілія Гриневич наголосила: «Інтернати для дітей з особливими потребами не будуть скасовані, поки інклюзія не стане якісною та доступною. Ми маємо забезпечити певний рівень для навчання цих дітей, і батьки мають право пересвідчитися, чи створено потрібні для їхньої дитини умови. Окремо хочу додати, що досвід передових країн свідчить, що присутність у класі дітей з особливими потребами оздоровлює моральний клімат в класі».

Зовсім інша ситуація з інтернатами для дітей із малозабезпечених родин. Гроші на їх утримання доцільніше направити в сім'ї.

Інтернати ж для обдарованих дітей, де здебільшого навчаються діти старшого віку, мають не лише зберегтися, а й розвиватися надалі.

Ці інтернати – прообраз профільних старших шкіл. У них збирають обдаровану молодь з усієї країни, зокрема, тих дітей, що проживають у сільській місцевості і не мають іншого шансу отримати хорошу освіту».

ROBOTICA-2017

За матеріалами:

-тижневика «Освіта» № 19-20 від 10-27 травня 2017 р., с.1;

- офіційного веб-сайту МОН України:

<http://mon.gov.ua/usi-novivni/foto/2017/05/06/06.05.2017-ministr-osviti-i-nauki-ukrayini-liliya-grinevich-pid-chas-vizitu-na-9-j-festival/>

У київському Палаці спорту 6 травня 2017 р. пройшов ІХ Всеукраїнський фестиваль Robotica 2017 – подія, яка привернула увагу 20 тис. відвідувачів і учасниками якого стали понад 3-х тис. українських дітей віком від 3-х до 18 р., що склали 350 різних команд. Вони змагалися в категоріях: «Сумо», «Слалом», «Логістика». Молодь з різних регіонів України представляла свої проекти на науково-технічному турнірі за міжнародними програмами First LEGO League і First LEGO League Junior.

На сьогодні це наймасштабніше науково-технічне свято для молоді України. Подія поєднує в собі декілька важливих заходів, за результатами яких визначаються найкращі робототехніки, конструктори та архітектори України.

Міністр освіти і науки Лілія Гриневич під час свого візиту на 9-й Всеукраїнський фестиваль робототехніки Robotica-2017 наголосила: «МОН України зацікавлено співпрацювати з LEGO для використання їхніх методик вивчення математики, фізики та інших природничих дисциплін через робототехніку». Лілія Гриневич та представник LEGO домовились про проведення зустрічі, в межах якої можна буде обговорити варіанти більш глибокої та плідної співпраці.

Одним із організаторів олімпіади також є Мала академія наук. Оксен Лісовий, директор національного центру «Мала академія наук України» зауважує: «До цього фестивалю залучені навіть діти з дитячих садків, вихователі яких працюють за програмами, що розвивають інженерне мислення змалечку. Завдяки цьому ми отримуємо дітей, які вже в ранньому віці готові до вирішення та реалізації складних конструкторських завдань в робототехніці і до пошуку інноваційних рішень».

НАУКОВЦІ ОТРИМАЛИ ПРЕМІЇ SCOPUS AWARDS

За матеріалом
офіційного веб-сайту МОН України:
<http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/05/19/ukrayinski-naukovczi-otrimali-premiyi-scopus-awards-za-najbilshu-publikacijnu-aktivnist/>

9 травня 2017 р., в Міністерстві освіти і науки України під час урочистих заходів до Дня науки 7 університетів та наукових установ за найбільшу публікаційну активність отримали премії Scopus Awards Ukraine – відзнаки, започатковані МОН та компанією Elsevier, що є постачальником послуг, які надає найбільша база цитувань рецензованої наукової літератури Scopus.

Міністра освіти і науки України Лілія Гриневиц зазначила: «Відзначення українських вчених престижною премією Scopus Awards є визнанням внеску української наукової спільноти у світовий науковий простір. Ми вдячні нашим партнерам за те, що вони допомагають нам відзначати найкращих науковців та заохочувати їх до подальшого розвитку».

Цього року премію отримали: сільськогосподарські науки – Національний університет біоресурсів і природокористування України; інжиніринг та технології – Інститут фізики НАНУ; суспільні науки – Львівський національний університет імені І. Франка; медичні науки – Інститут фізіології ім. Богомольця НАНУ; природничі науки – Національний науковий центр «ХФТ»; соціальні науки – Національний Університет «Києво-Могилянська Академія»; Київський національний університет імені Т. Г. Шевченка.

УСПІШНА КРАЇНА

За матеріалами
- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 23 від 12 червня
2017 р., с.5;
-офіційного сайту КНУ імені Тараса
Шевченка:
<http://www.univ.kiev.ua/news/8797>

До України на днях завітав справжній революціонер в економіці Вернон Ломакс Сміт – всесвітньовідомий вчений, фундатор експериментальної економіки, професор Школи бізнесу та економіки імені Джорджа Л. Аргірос при Університеті Чепмен та Школи права в Оранж (Каліфорнія, США), почесний член Американської економічної асоціації,

член Національної Академії Наук США, почесний член відомих наукових організацій: Економетричної спільноти (Econometric Society), Американської асоціації сприяння розвитку науки (American Association for the Advancement of Science), Американської академії мистецтв і наук (American Academy of Arts and Sciences), лауреат премії Адама Сміта (1995), лауреат Нобелівської премії у галузі економіки 2002 р. (разом з Даніелем Канеманом).

З ініціативи молодих українських науковців і за сприяння Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України Вернон Сміт провів зустрічі з експертами галузі.

Зокрема, в КНУ імені Тараса Шевченка відбулася зустріч Вернона Сміта з міністром освіти і науки України Лілією Гриневич, членами Співки ректорів ВНЗ України.

У зустрічі також взяли участь, ректори, проректори, керівники факультетів, кафедр, науково-методичних підрозділів провідних університетів України.

Лілія Гриневич акцентувала на важливості цього візиту з огляду на реформування освіти в Україні та забезпеченні якості вищої освіти, зокрема економічної, а ще за надану можливість українським молодим науковцям почути передові думки вченого та перейняти досвід досягнення успіху.

Співкування з присутніми відбувалося у формі діалогу. Ректори ставили запитання щодо ефективних механізмів фінансування науки. Вернон Сміт такцентував на тому, що в США.

На наукові дослідження кошти надходять з незалежних фондів. І подати аплікацію може кожен – незалежно від «схвалення» ректорів чи вищого керівництва. Здорова конкуренція – це головна рушійна сила розвитку як науки, так і економіки, вважає Нобелівський лауреат. Пан Сміт зазначив: якби у США використовували практику обов'язкового схвалення фінансування наукового проекту «старшими професорами», то це б уповільнювало впровадження проривних ідей і багатьох наукових відкриттів.

ПІДСУМКИ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ ТА ПІДГОТОВКА ДО ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 23 від 12 червня 2017 р., с.8;
- «Освіта України» № 24 від 19 червня 2017 р., с.5;
- офіційного веб-сайту МОН України: [http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/06/09/liliya-grinevich-ponad-20-koshtiv-derzhavnogo-fondu-regionalnogo-rozvitku-\(dfrr\)-bude-spryamovano/](http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/06/09/liliya-grinevich-ponad-20-koshtiv-derzhavnogo-fondu-regionalnogo-rozvitku-(dfrr)-bude-spryamovano/)

Міністр освіти і науки Лілія Гриневич у Верховній Раді України звітувала про підсумки навчального року та підготовку до вступної кампанії.

Лілія Гриневич зазначила: «Ми не ремонтували навчальні заклади впродовж попередніх десятиліть. Ми маємо зношену мережу навчальних закладів. У зв'язку з цим фонд регіонального розвитку спрямований в значній частині саме на капітальні ремонти і добудови навчальних закладів. Цього року понад 20% коштів ДФРР спрямовано саме на капітальні ремонти та покращення стану мережі шкіл».

Міністр також розповіла про початок спільного пілотного проекту МОН України та Мінрегіон, в межах якого для 200 українських шкіл буде створено нове освітнє середовище. Причому в половині з цих ЗНЗ пілотуватиметься новий стандарт початкової школи, розроблений в межах реформи «Нова українська школа».

У 2016 р. на розвиток мережі шкіл з ДФРР було витрачено понад 607,5 млн. грн., що також склало близько 20% загального бюджету фонду. За період з 1 червня 2016 р. до 1 червня 2017 р. було побудовано 13 нових шкіл та 8 додаткових корпусів для уже діючих ЗНЗ загальною потужністю 4,6 тис. учнів.

У 2016–2017 н. р., за словами Л. Гриневич, в Україні працювали 189 опорних навчальних закладів.

Стосовно оновленню навчальних програм міністр зазначила: «Готується реформа Нової української школи, готується новий стандарт, але вони будуть запроваджуватися лише з 2018–2019 н. р. І для нас важливо оновити процес навчання для тих дітей, які сьогодні є у школах... Цей рік є ключовим у підготовці реформи початкової школи. У 2017–2018 н. р. розпочнеться пілотування нового стандарту початкової школи в 100 українських школах».

Цього року вступна компанія триватиме з 12 по 26 липня, причому абітурієнти відкривати свої електронні кабінети зможуть заздалегідь – із 29 червня. Списки буде оприлюднено 1 серпня до 12:00.

ПРОФСПІЛКОА ОСВІТЯН ЩОДО НОРМ ЗАКОНОПРОЕКТУ «ПРО ОСВІТУ»

За матеріалами

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 23 від 19 червня
2017 р., с.4;

- тижневика «Освіта» № 21-22 від
24 травня – 1 червня 2017 р., с.4;

- офіційного сайту Київської міської
організація Профспілки працівників
освіти і науки України:

http://profspilka.kiev.ua/publikacii/novyny/4581-narada-osvtyan-schodo-norm-zakonoproektu-pro-osvtu.html#http://profspilka.kiev.ua/uploads/posts/2017-06/1497529753_14.jpg

Під час зборів профспілкового активу Київської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України, що відбулися у Київському міському будинку вчителя 15 червня 2017 р. говорили про законопроект «Про освіту». Освітняни мали змогу обговорити та висловити свої зауваження і пропозиції щодо норм законопроекту.

Олександр Яцунь, голова профспілки освітян столиці, назвав декілька неприйнятних норм законопроекту для освітян. Одним із таких є встановлення посадового окладу педагогічному працівникові найнижчої кваліфікаційної категорії не менше 3-х прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Хоча, за словами Олександра Яцуна, посадовий оклад має бути встановлено в розмірі 3-х мінімальних заробітних плат, так як це було передбачено законопроектом «Про освіту», прийнятим у першому читанні 6 жовтня 2016 р. Також він наголосив на забезпеченні державою асигнувань на освіту в розмірі не менше 10% ВВП, а не так, як це прописано у законопроекті 7%.

Під час наради вчителі висловили власне бачення деяких питань, пов'язаних із застосуванням сучасних методів і технологій навчання. Так, вчитель історії ліцею № 303 Дарницького району м. Києва Ірина Баленко наголосила на необхідності першочергового забезпечення педпрацівників

інформаційно-комунікаційними технологіями. Також доповідачем було наведено аргументовані міркування щодо доцільності застосування атестації і сертифікації як форми контролю якості результатів праці педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів.

Голова профспілки О. Яцунь окреслив ряд профспілкових вимог, які мають бути враховані при прийнятті Закону України «Про освіту»:

- поетапне приведення рівня оплати праці освітян згідно з гарантіями ст. 57 чинного Закону України «Про освіту»;
- встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі 3-х мінімальних заробітних плат (порядок передбачений законопроектом «Про освіту», прийнятим у першому читанні 6 жовтня 2016 р.);
- встановлення найнижчого посадового окладу науково-педагогічного працівника, асистента кафедри у 2 рази більшого від мінімального посадового окладу педагогічного працівника;
- забезпечення видатків на освіту в розмірі, не менше 10% ВВП;
- передбачення права безоплатного користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти у порядку, визначеному колективним договором;
- надання державної підтримки недержавним навчальним закладам лише після повного забезпечення необхідними коштами потреб державних навчальних закладів;
- становлення розмірів доплат педагогічним працівникам за додаткові види педагогічної діяльності за виконання обов'язків класного керівника, завідування кабінетами, майстернями, лабораторіями, спортивними залами, музеями, методичними об'єднаннями тощо, за перевірку письмових робіт та інших видів педагогічної роботи у відсотках від ставки заробітної плати;
- встановлення підвищеної оплати праці за роботу з дітьми з особливими освітніми потребами та при інклюзивному навчанні;
- встановлення надбавок за вислугу років педагогічним і науково-педагогічним працівникам залежно від стажу педагогічної роботи: до 3-х р. – 10%, від 3-х до 10 р. – 20%, від 10 р. до 20 р. – 30%, понад 20 р. – 40%; надбавок педагогічним працівникам – молодим спеціалістам у розмірі 10% ставки заробітної плати, посадового окладу;
- підвищення на 20% посадового окладу педагогічного працівника, який пройшов сертифікацію, замість передбаченої доплати;

- встановлення гарантій щодо надання науково-педагогічним працівникам щорічної грошової винагороди в розмірі посадового окладу (ставки заробітної плати) за сумлінну працю, зразкове виконання покладених на них обов'язків, як це передбачено для педагогічних працівників;
- зарахування часу творчої відпустки до страхового стажу, фінансування державою страхових внесків за цей період.

Освітняни висловили надію на врахування профспілкових вимог у новому Законі України «Про освіту».

ПРОФЕСІЇ МАЙБУТЬОГО: ПРОГНОЗИ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

За матеріалами:

-тижневика «Освіта» № 23-24 від 7-14 травня 2017 р., с.4;

- офіційний сайт ЦК Профспілки працівників освіти і науки України:

<https://pon.org.ua/novyny/5696-profesyi-maybutnogo-poglyad-sogodn.html>

В усьому світі намагаються передбачити, які потреби в професіях виникнуть в недалекому майбутньому: є деякі національні підходи, у Міжнародної організації праці є свої прогнози.

Вимоги роботодавців до навичок і вмінь працівників сьогодні такі, що професії передбачають наявність багатьох умінь, які швидко змінюються.

В Україні фахівці Державної служби зайнятості склали Атлас нових професій України.

Згідно з дослідженням, більше десятка сучасних спеціальностей зникнуть після 2020 р.: кондуктори, провідники, листоноші, оператори інформбюро, касири, тур-менеджери, перекладачі і навіть бухгалтери.

Держслужба зайнятості прогнозує появу нових професій, які увійдуть в ужиток після 2020 р.

Так, в Україні з'являться проектувальники роботів, оператори безпілотників і менеджери аватарів, архітектори віртуальної реальності і пілоти авіолітаків. А у зв'язку з погіршенням клімату та перенаселенням землі актуальною стане робота кліматолога і фермера-агропона, які опікуватимуться вирощенням рослин на хмарочосах. Лікувати людей почнуть наномедіки, генетичні консультанти і молекулярні дієтологи.

Освіта традиційно вважається дуже консервативною сферою, але розвиток технологій змінює уявлення про способи отримання знань і змушує

серйозно переосмислити звичні підходи до навчального процесу. В освіті починають використовуватися інструменти навчання із застосуванням ІТ – онлайн-курси, симулятори, тренажери, ігрові онлайн-освіти. Це відкриває нові можливості – учні не просто засвоюють необхідні знання, а й розвивають вміння працювати з інформацією. А також навчаються входити в продуктивні стани свідомості, які дозволяють краще концентруватися і вирішувати складні творчі та аналітичні завдання. Наприклад, стан потоку, коли людина повністю втягнута в творчий процес і не відчуває тривоги щодо можливого успіху або невдачі. Нові технології дозволяють зробити освіту більш індивідуальною. Більше немає потреби підлаштовуватися під загальні розклади та побажання групи – тепер процес навчання досить легко адаптується до запитів конкретного учня і його індивідуальних особливостей. Можна вибрати формат навчання і його темп, сконцентруватися на дуже вузькій темі або навпаки, пройти незвичайну міждисциплінарну програму.

Відстань теж більше не грає ролі – курси багатьох престижних вишів вже зараз можна слухати онлайн з будь-якої точки світу. В майбутньому дистанційні школи та університети стануть рівноправною альтернативою традиційній очній освіті, а «електронні наставники» будуть спрямовувати навчальний процес і допомагати студентам освоювати програму.

Все частіше використовуватимуться ігрові форми навчання, оскільки гра дозволяє більш ефективно освоювати досліджуваний предмет.

Світ змінюється так швидко, що люди більше не зможуть дозволити собі п'ять років вивчати теоретичні дисципліни, а потім ще деякий час освоювати професію за рахунок роботодавця. Акцент зміщується з теорії на реальні проекти учнів, в тому числі їх стартапи. Крім цього, набувають розвитку форми, в яких студент може одночасно вчитися і працювати.

Експерти стверджують, що в найближчі десятиліття в сфері освіти активно розвиватимуться такі професії: координатор освітньої онлайн-платформ, ментор стартапів, модератор, ігромасер, тьютор, організатор проектного навчання.

